

“... ”

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ:

A) İtiraz Yoluna Başvuran Mahkemenin Gerekçesi özetle:

Anılan raporda Ziraat Odası ve Ziraat Mühendisliği yazılarında, bölgedeki bir çiftçi ailesinin 150 dekarlık araziye işleyebileceği ve geçimini 200 dönümlük bir araziden sağlayabileceğinin anlaşıldığı, davacının tapu iptali ve tescil talebinde bulunduğu taşınmaz mal her ne kadar iki adet olarak görülmekte ise de tırman tırmana bulunması sebebi ile tatbikatta tek parça kabul edilerek Tapulama Kanunu'nun değişik 33. maddesinin sınırlayıcı hükümleri uyarınca 20 dönümlük bir yerin davacıya verilmesi gerektiği, bu hususun hakkaniyet ölçülerine aykırı olduğunun izahtan varestesinin bulunduğu; eğer davacı 1617 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce bu davayı açmış olsa idi, 100 dönümlük parçaların sınırsız olmak üzere zilyetlik yolu ile iktisap edilebileceği; davacının birkaç gün gecikmesinin, sübut bulan zilyetliğinin nazara alınmamasını doğurduğu; bu durunun Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen sosyal devlet, 36. maddesindeki mülkiyet hakkı ve 37. maddesinde belirtilen toprak mülkiyeti ve devletin bu konudaki yükümlülüklerine aykırı bulunduğu; davacının dilekçesinde yazmış olduğu tüm gerekçeleri mahkemece aynen benimsendiği, 1617 sayılı Kanun ile değişik Tapulama Kanunu'nun 33. maddesinin Anayasa'ya aykırılık iddiasının ciddi görüldüğü ve davanın, Anayasa Mahkemesinin bu hususta vereceği karara kadar geri bırakılmasına karar verildiği yolundadır.

B- Mahkemece Aynen Benimsenen Davacı Vekillerinin Verdiği Dilekçede İleri Sürülen Gerekçeler, özetle:

1- İptali istenen 766 sayılı Kanun'un 33. maddesi bir tapulama bölgesinde 50 dönümlük bir tahdit getirmekle T.C. Anayasası'nın sosyal ve iktisadi haklar ve ödevlere ilişkin 2. bölümünde yer alan toprak mülkiyeti hakkına ilişkin 37. maddesine aykırı bir metin meydana getirilmiştir. Şöyle ki:

a) 766 sayılı Kanun'un 33. maddesinin tüm fıkraları, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazların zilyetlikle iktisap edilecek miktarı bir tapulama bölgesinde 50 dönümle tahdit etmekle Anayasa'nın 37. maddesindeki "Devlet topraksız olan veya yeter toprağı olmayan çiftçiye toprak sağlamak amacı ile tedbir alır. Kanun, bu amaçla değişik tarım bölgelerine ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini gösterebilir." hükmünü açıkça ihlâl etmiştir. İptali istenen 33. madde uyarınca Anayasa'nın bu hükmünden istifade edilememektedir. Başkaca tapulu taşınmazları bulunmaması ve her iki parçanın yan yana olması nedeniyle Tapulama Kanunu'nun 33. maddesinin birinci fıkrası uyarınca ancak 20 dönümlük bir tarla ile yetinip mağdur olunmaktadır.

b) İptali istenen maddenin Anayasa'nın 37. maddesine ve gerçeklere aykırı olan diğer olan diğer özellikleri şöyledir:

aa) İlçemiz, İç Anadolu Bölgesi'nin ortasındadır. Bozkırda, kuru ziraatle tarım yapılan, tahıl ekimi ile geçinen bir yerdedir. Ziraatçilikle geçinilebilmesi işletmenin büyüklüğüne, teknolojisine bağlı olup büyük parçalı taşınmaz mallara ihtiyaç göstermektedir. Bölgenin tüm çiftçileri, topraklarını bir yıl nadasa bırakıp ikinci yıl ekerler ve bu şekilde kullanırlar. Eldeki arazinin yan yana iki parça olmasının sebebi, yarısının bir yıl nadasa bırakılması

mecburiyetinden kaynaklanmaktadır. Hâl böyle iken iptali istenen 33. madde bölgesel farkları gözetmemiştir. Bu madde gereğince bir parça yeri olana 20 dönümlük, parça adedi iki ve daha fazla ise ancak 50 dönümlük bir miktar verilmekte ve diğer kısımlar Hazine'ye terk edilmektedir. Bu nedenlerle kanunla güdülen amaç uygulamada ters yüz edilip halkın arazi sahibi olması önlenmekte, eldeki arazilerin bölünmesine, verimliliğin düşmesine ve sonuçta ziraatın terk edilmesine neden olmaktadır.

2- bb)

T.

C. Anayasası'nın 37. maddesinin "Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amaçlarıyla gereken tedbirleri alır. Kanun, bu amaçlarla değişik tarım bölgelerine ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini gösterebilir." hükmündeki verimlilik -toprak dağıtma- değişik tarım bölgelerine göre toprak genişliği temel ilkelerine 766 sayılı Kanun'un 33. maddesinde riayet edilmemiş, Anayasa'ya aykırı bir hüküm yürürlüğe konulmuştur.

3- 766 sayılı Tapulama Kanunu'nun 33. maddesi, T.C. Anayasası'nın "mülkiyete ait genel kural" başlıklı "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla kantonla sınırlanabilir" hükmünü içeren 36. maddesine aykırı bulunmaktadır. Şöyle ki:

Yapılan 20 dönümlük sınırlama mülkiyet hakkına açık bir tecavüzdür. Bu sınırlamanın kamu yararına olduğunu da söylemeye imkân yoktur; bilâkis kamu yararına aykırı bir durum vardır. Kamu yararı, arazinin verimli bir şekilde, boş kalmadan ziraat edilmesini gerektirir. Boş yatan araziden kamunun ne gibi bir menfaati olabilir? 20 dönüme düşürülen bir arazinin işletme masraflarının arttırılmasında, verimin düşürülmesinde kamunun bir yararı yoktur. Medenî Kanun'un 639 ve sonraki maddeleri mülkiyet edenilebilmesi için bir sınırlama getirmemiştir. Söz konusu sınırlamalar ise Medenî Kanun'un kabulünden 45 yıl gibi uzun bir zaman geçtikten sonra getirilmiştir. Bu zaman zarfında Medenî Kanun'un verdiği imkânlar içerisinde zilyedin tasarruf ettiği ve pek çoğu miras yolu ile gelen taşınmaz malların alınıp Hazine'ye veya dağıtımına tabi tutulmak suretiyle üçüncü kişilere verilmesinde ne gibi bir kamu yararı olur?

Kanunun, kamu yararını temel ilke olarak benimsemesi tabiidir. Ancak 33. madde tüm fıkraları ile kamu yararına aykırı olarak taşınmaz malları parçalamış ve dağıtmıştır. Böylece mülkiyet hakkının özünü zedelemiş bulunmaktadır. Uyanık davranıp taşınmaz malını tapuya bağlatmayan kişinin elinden bunun alınması kamu yararına aykırı değil midir? Birbirine bitişik iki tarlaya sahip kişilerden birisi, 25.6.1972 de dava açtığı takdirde Tapulama Kanunu'nun değişiklikten önceki 100 dönümlük hükmü uygulanması ve parça adedine göre tavan tanınmaksızın o tarlanın adına tapulanması gerekir. Oysa, bir gün sonra, yani 1617 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte, dava açan kişiye her parçadan 20 dönüm, bölge dahilinde ise toplam 50 dönümlük bir taşınmaz mal tapulanacaktır; bu duruş Anayasanın 36. maddesine aykırıdır. Bu sebeple söz konusu 33. maddenin iptali gerekir.

4- 766 sayılı Tapulama Kanunu'nun 33. maddesinin tüm fıkraları, T.C. Anayasası'nın 2. maddesindeki sosyal devlet ilkesine aykırıdır. Şöyle ki:

Maddenin gerekçesinde "Her sınıf halk tabakaları için refah sağlamayı kendisine vazife eden zamanımız refah devleti, iktisaden zayıf olan kişileri, bilhassa işçileri ve müstahdemleri, her türlü dar gelirli ve yoksul kişileri himaye edecektir. Bu suretle hem insan şahsiyetine hürmet edecek hem de vazifesini yerine getirecektir. Klasik hürriyetlerin gerçeklerle alay eden

bir mahiyet almasını engelleyecek, çalışan geniş halk kitlelerinin refaha kavuşması sayesinde toplum hayatı daha verimli olmaları hedefine ulaşacaktır.” denilmektedir.

Anayasanın 2. maddesi yukarıda metni verilen ilke doğrultusunda kaleme alınmış, çıkarılacak kanunların esprisinin buna göre anlaşılması gerektiğini vurgulamıştır. Halbuki, iptali istenilen Tapulama Kanunu’nun 33. maddesi ile, tapusu olmayan zilyetlikleri çok eskiye dayanan; atadan, babadan kalma toprakları olan kişiler 2. maddenin gerekçesindeki açıklama düşünülmezsizin geçim derdi ile karşı karşıya getirilmişlerdir. Bugün milyonların, küçük çiftçi sayılma ortamında kaldığı bir devir de insanca yaşamaları için zaruri olan ve zilyetliklerinde bulunan bir miktar taşınmaz malın 766 sayılı Kanun’un 33. maddesi ile tahdidi günümüz gerçeklerine, ekonomik şartlarına aykırı olduğu kadar insanca yaşamalarında yardımcı olacak sosyal devlet ilkesi prensibini benimseyen Anayasa’mızın 2. maddesine de aykırı bulunmaktadır.

Yukarıda sunulan nedenlerle 1617 sayılı Kanun ile değiştirilen Tapulama Kanunu’nun 33. maddesinin tamamı T.C. Anayasası’nın 28. 36. ve 37. maddelerine aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi gerekir. ...”